

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **FVE Dubčany s. r. o.**, IČ 28913221, se sídlem U Habeše 800/11, Praha 5, zast. Mgr. Přemyslem Pechlátem, advokátem, se sídlem Heydukova 505/3, České Budějovice, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 Af 32/2013 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 6. 2013, č. j. 17172/13/5000-14203-706599, zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu ze dne 10. 12. 2012, č. j. 86476/12/013712203042, a toto rozhodnutí potvrdil. Žalovaný uvedl, že přezkoumal rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu jak z hlediska námitek uvedených v odvolání, tak i z hlediska § 114 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění účinném k 24. 6. 2013. Podle žalovaného Specializovaný finanční úřad postupoval správně, jestliže zamítl stížnost žalobkyně na postup plátce solárního odvodu ve smyslu § 7b zákona č. 180/2005 Sb., ve znění účinném k 31. 12. 2012, společnosti ČEZ Distribuce, s. r. o. (dále jen „plátce odvodu“), která provedla srážku odvodu ve výši 28% za odebranou elektřinu ve smyslu hlavy III zákona č. 180/2005 Sb. za období září 2012. Žalovaný zdůraznil, že plátce odvodu byl povinen odvod srazit a odvést jej příslušnému finančnímu úřadu ve lhůtě 25 dnů od skončení odvodového období, jinak by se sám vystavil riziku majetkové a sankční odpovědnosti. Způsob sražení i výši částky žalovaný shledal zákonnými. Žalovaný poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, z něhož je zřejmé, že solární odvod je v souladu s ústavním

pořádkem. Ústavní soud se zabýval i námitkami protiústavnosti, které uvedla žalobkyně v odvolání, přičemž předmětná ustanovení zákona č. 180/2005 Sb. neshledal protiústavními. Žalovaný s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11 odmítl i další námitky žalobkyně vztahující se k porušení legitimního očekávání či principů rovnosti a proporcionality v důsledku stanovení odvodu. Podle žalovaného by naopak bylo v rozporu se zásadou zákonnosti, pokud by Specializovaný finanční úřad žalobkyni vyhověl. Odkazy žalobkyně na postup Ústavního soudu ve věci omezení podpory stavebního spoření shledal žalovaný nepřiléhavými, neboť zde Ústavní soud příslušnou právní úpravu částečně zrušil, k čemuž však u solárního odvodu nedošlo.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 Af 32/2013 - 44, zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Soud poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, kterým byla shledána právní úprava solárního odvodu ústavně konformní. Soud odmítl analogii s případem projednávání podpory stavebního spoření a odkázal na naposledy uvedený nálezy Ústavního soudu i k námitce žalobkyně, že stanovením solárního odvodu došlo k porušení zákazu retroaktivity právního předpisu. Soud dále poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2011, sp. zn. Pl. ÚS. 53/10, z něhož plyne, že i po zavedení odvodu zůstává majitelům solárních elektráren garance výnosu za období 15 let a zásah do legitimního očekávání žalobkyně proto soud neshledal nepřiměřeným. S odkazem na argumentaci Ústavního soudu odmítl soud i námitku nepřiměřeného zásahu do práva na vlastnictví. Soud odmítl s poukazem na nálezy Ústavního soudu i námitku porušení zásady rovnosti či nesprávného legislativního procesu přijímání úpravy solárního odvodu. Soud zdůraznil, že podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013 - 57, není institut stížnosti na postup plátce daně institutem, který by poskytl poplatníkovi efektivní ochranu. Z uvedeného usnesení totiž plyne, že takovým institutem je prominutí daně ve smyslu § 260 ve spojení s § 259 daňového řádu. Soud dále připomenul, že musí z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vycházet, neboť jej nelze považovat za jakkoliv překonané. Soud uzavřel, že ochrana proti solárnímu odvodu jako takovému není prostřednictvím stížnosti ve smyslu § 237 daňového řádu možná. Proto v projednávané věci nemohl posoudit ani, zda má na žalobkyni solární odvod rdousící efekt.

Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost. V ní zdůraznila, že soud nesplnil svou povinnost učinit vše pro spravedlivé řešení věci, přestože je zřejmé, že návratnost její investice je nejistá a solární odvod má pro stěžovatelku likvidační účinky. Soud nesprávně neprovedl navržené důkazy svědčící o protiústavnosti právní úpravy a likvidačním účinku solárního odvodu na stěžovatelku. Závěr soudu, že stěžovatelka měla žádat o prominutí daně, odmítla s tím, že tento institut není nijak v právních předpisech upraven a není tudíž využitelný. Stěžovatelka setrvala na názoru, že úprava solárního odvodu je protiústavní a nepřiměřeně zasahující do jejího práva na vlastnictví. Přijetí právní úpravy solárního odvodu nebylo tak společensky naléhavé, aby nová právní úprava mohla být považována za proporcionální. Stěžovatelka namítla, že způsob úpravy solárního odvodu narušil její legitimní očekávání a ve svém důsledku kromě čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a narušil i čl. 1 odst. 1 Ústavy. Stěžovatelka poukázala na podobnost jejího případu s omezením podpory stavebního spoření, které shledal Ústavní soud protiústavním. Soud i správní orgány pochybily, pokud se vůbec nezabývaly konkrétními dopady solárního odvodu na stěžovatelku. To má za následek, že napadený rozsudek je nejen nezákonný, ale rovněž nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Stěžovatelka nemá žádný prostředek ochrany proti solárnímu odvodu, a proto jsou napadená rozhodnutí v rozporu i s evropským právem jak na úrovni primární, tak rovněž sekundární. Solární odvod stěžovatelka shledala jako

pokračování

diskriminační opatření, které je navíc v rozporu se zásadou svobodného pohybu kapitálu. Zavedením solárního odvodu došlo k porušení Směrnice 2001/77/ES o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou, Směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a Směrnice 2005/89/ES o opatřeních pro zabezpečení dodávek elektřiny a investic do infrastruktury. Stěžovatelka proto navrhla Nejvyššímu správnímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na náleze Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, kterým nebyl solární odvod zrušen pro protiústavnost. Dále žalovaný podotkl, že v usnesení rozšířeného senátu ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013 - 57, Nejvyšší správní soud uvedl, že individuální dopady odvodu nelze projednat v řízení o stížnosti ve smyslu § 237 daňového řádu, přičemž tento závěr následně Ústavní soud neshledal protiústavním. Žalovaný připomněl, že Ústavní soud shledal ústavně konformním závěr Nejvyššího správního soudu, který určil, že jako prostředek ochrany proti namítanému rdousícímu efektu solárního odvodu má sloužit institut prominutí daně. Odkaz stěžovatelky na náleze Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2011, sp. zn. Pl. 53/10, přijatý ve věci stavebního povolení, nepovažuje žalovaný za přílehlavý, neboť se projednávaný případ od problematiky podpory stavebního spoření liší, a to zejména tím, že Ústavní soud v případě stavebního spoření zrušil toliko úpravu zdaňující podporu zpětně, přičemž na rozdíl od projednávané věci shledal nekonformním i proces přijetí právního předpisu. Stěžovatelka podle žalovaného nepředložila argumenty, které by dostatečně zpochybnilly závěry Ústavního soudu o souladu právní úpravy solárního odvodu s principem proporcionality. Žalovaný zdůraznil, že je vázán zákony, které musí aplikovat, přičemž mu nepřísluší učinit si vlastní závěr o protiústavnosti právní úpravy, a to obzvláště v situaci, kdy ústavnost předpisu již zhodnotil Ústavní soud. V otázce porušení práva Evropské unie pak žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který neshledal v otázce zavedení solárního odvodu rozpor s právem Evropské unie. Podle žalovaného není zavedení solárního odvodu otázkou implementace předpisů Evropské unie, přičemž se rovněž ani nejedná o aplikaci práva Evropské unie. Žalovaný proto navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

Kasační stížnost není důvodná.

Zdejší soud uvádí, že otázkou ústavnosti zavedení solárního odvodu se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, přičemž neshledal, že by zavedení odvodu

bylo protiústavní. Nejvyšší správní soud pak v nyní projednávané věci neshledal důvody pro odchýlení se od výkladu Ústavního soudu. Není ani případné srovnávat projednávaný případ s nálezem o stavebním spojení, neboť se tyto případy od sebe zásadně liší, jak již správně konstatoval Městský soud v Praze. Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že ve výše uvedeném nálezu Ústavní soud odmítl námitku, že při zavedení solárního odvodu nebyly splněny podmínky pro aplikaci nepravé retroaktivity, a proto je i tato námitka stěžovatelky nedůvodná.

K námitce o porušení legitimního očekávání stěžovatelky v důsledku zavedení solárního odvodu Ústavní soud v nálezu ze dne 19. 4. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 53/10, uvedl, že zásah do legitimního očekávání výrobců solární energie byl v daném případě odůvodněn veřejným zájmem a že tento zásah není nepřiměřený, neboť garance výše výnosů pro výrobce a návratnost investice je ve svém důsledku zachována.

Ústavní soud dále v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, dospěl k závěru, že zásah do majetkové sféry výrobců solární energie není nepřiměřený a výběr solárního odvodu není v rozporu s právem vlastnit majetek zakotveným v Ústavě. Ústavní soud se podrobně zabýval také namítanými nedostatky v legislativním procesu při přijímání novely zákona č. 180/2005 Sb., přičemž celý proces přezkoumal a dospěl k závěru, že k přijetí a vydání zkoumaných právních předpisů došlo v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem. Ústavní soud neshledal ani porušení zásady rovnosti. Nejvyšší správní soud tak uvádí, že námitky stěžovatele o protiústavnosti ustanovení § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb. nejsou důvodné a že v postupu správce daně i žalovaného nebyly v daném případě shledány žádné nedostatky.

Zdejší soud dále poukazuje na usnesení ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013 - 57, č. 3000/2014 Sb. NSS, v němž rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že „[i]nstitut stížnosti tedy není za stávající právní úpravy nástrojem, který by umožnil správci daně posuzovat věc s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem a v odůvodněných případech poskytl poplatníkovi efektivní ochranu“. Rozšířený senát dále doplnil, že „[p]okyn Ústavního soudu zohledňovat likvidační účinky solárního odvodu v individuálních případech je za stávající právní úpravy proveditelný jen prostřednictvím institutu prominutí daně dle § 260 daňového řádu v návaznosti na § 259 daňového řádu“. Nejvyšší správní soud nepovažuje citované usnesení rozšířeného senátu za překonané, přičemž neshledal ani důvody, aby se od něj v projednávané věci odchýlil.

Závěrem Nejvyšší správní soud konstatuje, že nemohl vzhledem k výše citované judikatuře přihlídnout k stěžovatelčiným námitkám vztahujícím se k namítanému rdousícímu efektu solárního odvodu, neboť přezkum rozhodnutí ve smyslu § 237 daňového řádu toto neumožňuje. K námitce stěžovatelky, že zavedení solárního odvodu je v rozporu s předpisy Evropské unie, zdejší soud konstatuje, že stěžovatelka tuto námitku neuplatnila v řízení před Městským soudem v Praze, a proto se jí Nejvyšší správní soud podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nezabýval. Nejvyšší správní soud pak uzavírá, že neshledal žádné vady, jejichž následkem by byla nezákonnost napadených rozhodnutí správních orgánů či Městského soudu v Praze.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení

pokračování

o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2016

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu